

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobce: **K. E.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8.6.2009 čj. OAM-849/VL-20-L07-PD1-2006, **t a k t o :**

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8.6.2009 čj. OAM-849/VL-20-L07-PD1-2006 s e z r u š u j e a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Předmětem žaloby učinil žalobce rozhodnutí žalovaného označené v záhlaví. Žalovaný správní orgán rozhodl k žádosti žalobce, kterému byla udělena v předchozím řízení doplňková ochrana dle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., v platném znění (dále jen zákon o azylu) o prodloužení doplňkové ochrany tak, že podmínky pro její prodloužení neshledal, a žádost zamítl. Doplňkovou ochranu neprodloužil pro neexistenci důvodu dle § 17a odst. 1 písm. a citovaného zákona. Žalobce správnímu orgánu vytýkal především nesprávné posouzení jeho žádosti v důsledku

nedostatečných informací, které v projednávané věci shromáždil. Žalovaný si neopatřil takové podklady pro rozhodnutí, které by přinesly informace, z nichž by bylo možno jednoznačně usoudit, že žalobci v případě návratu již vážná újma nehrozí. Poukázal mimo jiné na Zprávu MZ USA o dodržování lidských práv v Bělorusku za rok 2008 ze dne 25. února 2009, ve které se hovoří o trvajícím svévolném zatýkání, držení ve vazbě či věznění občanů z politických důvodů.

Tvrdil rovněž vady řízení, když žalovaný vycházel ze skutkové podstaty, která je v rozporu se spisem. Zdůraznil, že v předchozím řízení uvedl všechny okolnosti svých opozičních aktivit zejména před prezidentskými volbami v roce 2006 (dovoz a distribuce protirežimních letáků a tiskovin z Ruska) včetně podrobností týkajících se opakovaných zadržení. Jím přednesený příběh vyhodnotil žalovaný jako emotivní a autentický a v návaznosti na tato fakta mu byla udělena doplňková ochrana. Rozhodně tak nyní není možné na osobu žalobce pohlížet jako na osobu, která by se aktivně nepodílela na opozičních aktivitách a považovat jej za běžného občana Běloruska. Poukázal na znění § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, ve kterém jsou jasně uvedeny skutečnosti, při jejichž naplnění lze doplňkovou ochranu odejmout. Taková situace však v případě žalobce nenastala, a proto trval na zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemné reakci na žalobu s datem 31.8.2009 zopakoval námitky přednesené žalobcem, přičemž jejich důvodnost žaloby popřel. Konstatoval, že při svém postupu v průběhu správního řízení zákon neporušil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí, tedy aktuální informace o zemi původu. Zdůraznil, že z nich lze vysledovat snahu prezidenta Lukašenka o zlepšení vztahů se Západem, dochází k propouštění politických vězňů a ke zrušení sankcí ministrů zahraničí EU namířených vůči Bělorusku. Rovněž tak poslední volby byly svobodnější nežli ty v minulosti. Současně nelze přehlédnout, že žalobce zemi opustil již v roce 2006 a díky propuštění politických vězňů tak neexistuje jediný důvod, pro který by žalobci v případě návratu hrozilo uvěznění. Jím tvrzené obavy lze označit za neopodstatněné, a proto trval na zamítnutí žaloby.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, rozhodl soud o žalobě bez nařízení jednání za použití § 76 odst. 1, písm. b) s.ř.s., když námitky žalobce vyhodnotil jako důvodné. V mezích vytčených žalobními body poté přezkoumal napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s.ř.s.).

Námitky žalobce krajský soud hodnotil na základě znalostí obsahu správního spisu žalovaného, kdy věnoval pozornost původnímu řízení o udělení mezinárodní ochrany. Ověřil, že žalobce si podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 25.7.2006, kdy tvrdil obavu o život svůj i své rodiny s ohledem na svoji opoziční činnost. Ta měla spočívat v psaní novinových článků, dovozu protirežimních tiskovin z Ruska a jejich následnou distribuci v zemi původu. V souvislosti s touto činností byl opakovaně fyzicky napadán a bylo vyhrožováno i jeho rodině. Připustil, že ze strachu o rodinu svoji aktivitu po roce 1998 umírnil. Správní orgán hodnotil žalobcův příběh na pozadí situace v Bělorusku dle informací obsažených ve Zprávě MZ USA o

dodržování lidských práv v Bělorusku za rok 2006 ze dne 6. března 2007, dále získal Informaci MZV ČR čj. 125516/2006-LP ze dne 23.8.2006, Informaci OAMP ze dne 20.1.2006, Informaci společnosti Člověk v tísni čj. OAM-1117/207 ze dne 17.12.2007 a pochopitelně vzal v úvahu aktuální situaci v zemi původu na základě informací obsažených v databázi ČTK. Správní orgán následně žalobci mezinárodní ochranu dle §§ 12, 13 a 14 zákona o azylu neudělil, když v intenzitě příběhu neshledal naplnění azylově relevantních důvodů, přičemž okolnosti umožňující úvahy o případném udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu žalobce nepřednesl.

Samotný příběh žalobce však žalovaný nezpochybnil a ve světle shromážděných informací o zemi původu dospěl k závěru, že žalobci v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, a proto mu udělil doplňkovou ochranu na dobu dvanácti měsíců. Podrobněji své rozhodnutí neodůvodnil.

Dne 12. května 2009 požádal žalobce o prodloužení doplňkové ochrany v souladu s § 53a zákona o azylu a tvrdil, že důvody pro její udělení i nadále přetrvávají. Upozornil na Zprávu MZ USA o dodržování lidských práv v Bělorusku za rok 2009 z 25. února 2009, dále na výroční zprávu organizace Human Rights Watch z roku 2009 zachycující události roku 2008. Rovněž zmínil obsah usnesení Evropského parlamentu z 2. dubna 2009 o pololetním hodnocení dialogu mezi EU a Běloruskem, přičemž poukázal na tu pasáž, kde je vyjádřeno znepokojení nad situací, která v Bělorusku i nadále panuje v oblasti dodržování lidských práv i nad případy jejich porušení. Nesporoval zjištění žalovaného o propouštění politických vězňů v průběhu roku 2008, nicméně upozornil na nevypočitatelnost režimu prezidenta Lukašenka, kdy nelze s jistotou usoudit, zda-li se bude jednat o dlouhodobější trend. V pohovoru k žádosti konaném dne 18.5.2009 žalobce v zásadě zopakoval důvody vedoucí jej k podané žádosti a potvrdil správnost informací v minulém řízení přednesených. Připustil, že na území České republiky politicky aktivní není, rovněž tak již asi půl roku není v kontaktu s rodinou, tedy původní plán na přestěhování nevyšel. Nadále tvrdil obavy o svůj život v případě návratu do Běloruska v návaznosti na svoji původní politickou aktivitu a nevypočitatelné reakce Lukašenkova režimu. Byl přesvědčen o svém uvěznění, pokud by se vrátil zpátky. Správní orgán při rozhodování vycházel z přednesu žalobce a následně i z Informací MZV ČR čj. 113160/2008-LPTP ze dne 28.4.2008 a čj. 116583/2008LPTP ze dne 9.6.2008, které jsou mimo jiné zaměřeny na fakta týkající se postavení členů opozice, jejich rodinných příslušníků a rovněž se vyjadřují k situaci neúspěšných žadatelů o azyl. Poukázal na ustanovení trestního zákona a z toho plynoucí postihy osob za diskreditaci republiky.

Krajský soud tedy konstatuje, že žalobci byla rozhodnutím žalovaného ze dne 26.5.2008 udělena doplňková ochrana dle § 14 a odst. 1 zákona o azylu, neboť byly shledány důvody uvedené v ust. § 14a odst. 2 písm. b) téhož. Správní orgán tak bez pochybností dovodil, že žalobci by v případě návratu do země původu hrozila vážná újma ve formě případného *mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu*. Po uplynutí dvanácti měsíců, na kterou

byla doplňková ochrana udělena, rozhodl s odkazem na § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, přičemž doplňkovou ochranu udělenou podle § 14a se odejmul, když dospěl k závěru, že okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí.

Samotný žalobce dle názoru krajského soudu logicky poukázal znění § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu s tím, že pokud žalovaný podle něho postupoval, pak muselo dojít k naplnění podmínek v něm uvedených. Tedy okolnosti vedoucí k udělení doplňkové ochrany **bud' zanikly** nebo se **změnily do té míry, že již doplňkové ochrany není zapotřebí**. Žalovaný naplnění těchto podmínek odůvodňujících zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany shledal vycházející přitom z azylového příběhu žalobce a z Informací MZV ČR čj. 113160/2008-LPTP ze dne 28.4.2008 a čj. 116583/2008LPTP ze dne 9.6.2008. Připomněl, že žalobce již dlouhou dobu politickou aktivitu nevykazuje (a to ještě za svého pobytu v Bělorusku), s rodinou již v kontaktu není a zejména ze shromážděných informací, konkrétně z Informace MZV ČR čj. 113160/2008-LPTP ze dne 28.4.2008 vyplývá, že zákona zavádějící trestní odpovědnost za diskreditaci republiky je uplatňován pouze proti známým opozičním politickým aktivistům, což není případ žalobce. Žalobce se ostatně do opozičního hnutí nezapojil po celou dobu pobytu na území České republiky, tudíž je prakticky vyloučeno, aby se po svém návratu stal terčem zájmu běloruských státních orgánů.

Závěr krajského soudu, který shledal v rozhodnutí žalovaného pochybení žalobcem vytykaná a to především ta, která mířila do nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, kdy správní orgán neshromáždil dostatečné a aktuální informace, je podporován rovněž závěrem uvedeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu v Brně (dále jen NSS) ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 – 71, ve kterém NSS konstatoval, že „*při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)*“ (srov. rozsudek). Informace shromážděné žalovaným shora uvedeným požadavkům dle hodnocení krajského soudu neodpovídaly zejména co do časové aktuálnosti. Na Bělorusko rozhodně nelze nahlížet jako na zemi se stabilním politickým systémem. Rozhodoval-li žalovaný o návratu žalobce, pak bylo jeho povinností shromáždit informace aktuální. Krajský soud je nucen konstatovat, že ve spise jsou založeny dvě informace o situaci v Bělorusku a to jedna z května 2008 a druhá z června 2008. Samotné rozhodnutí žalovaný vydal 8.6.2009, kdy informace, z nichž vycházel, byly rok staré. I přes tento fakt nelze přehlédnout, že v informaci z dubna 2008 informační zdroj připouští, že žalobcem poukazovaná novela trestního zákona byla a dosud je skutečně uplatňována v praxi proti demokratickým aktivistům. Pro objektivitu soud doplňuje, že zpráva rovněž upozorňuje, že je nicméně vhodnou záminkou pro žadatele o mezinárodní ochranu na jejich cestě za materiálně lepším životem. Samotný žalobce přitom poukázal na informace časově aktuálnější s tím, že

podporují nemožnost jeho návratu, když nebezpečí hrozby vážné újmy, tedy naplnění podmínek § 14a odst. 2 písm. b), trvá i nadále (jedná se o Zprávu MZ USA o dodržování lidských práv v Bělorusku za rok 2009 z 25. února 2009, dále výroční zprávu organizace Human Rights Watch z roku 2009 zachycující události roku 2008 a usnesení Evropského parlamentu z 2. dubna 2009 o pololetním hodnocení dialogu mezi EU a Běloruskem). S ohledem na obecně známou nestabilitu politické situace v Bělorusku pak nemohl krajský soud považovat informace, které žalovaný použil jako podklad svého rozhodování, za aktuální a zajišťující dostatečný podklad pro objektivní posouzení žádosti.

Krajský soud zvolil možnost zrušení rozhodnutí žalovaného (§ 76 odst. 1, písm. b) s.ř.s.) bez toho, aniž by sám aktuální důkazy shromažďoval. Je přesvědčen, že správní orgán je oproti soudu schopen s ohledem na charakter své rozhodovací činnosti obstarat potřebné aktuální informace daleko efektivněji, rychleji a navíc z různých informačních zdrojů. A navíc teprve objektivní a časově aktuální informace mohou dát odpověď na žalobcovy námitky. Aktuální informace o situaci v Bělorusku se zaměřením na případné ohrožení žalobce za situace návratu správní orgán opět posoudí a znovu rozhodne, zda-li v kontextu s příběhem žalobce naplňují možnost postupu dle § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s. Žalobce, který měl ve věci úspěch, náklady nevyčísлил, resp. ze spisu nevyplývá, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 29. července 2010

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně